

Korrigálva: 03. 07. L. J.

T H É N E A

tragédia

Írta

Pozsgai Zsolt

Anyám emlékének

Szigliget, 1999

Játszók

THÉNEA, Lemnosz fiatal királynéja

KARIA, Lemnosz idős királya, Thénea férje

THESZTÓR, ötvenes férfi, rabszolga

LEUKIPPÉ, férfi papnak öltözött idegen fiatal lány

HÜPNOSZ, az Álmodók Istene, aki Lemnoszon egy barlangban lakik

MORPHEUSZ-IKELOSZ-PHANTASZOSZ, Hüpnosz gyermekei,
egy színész játssza mindhármát

Történi

Lemnosz szigetén.

Prológ

HÜPNOSZ

Hosszú hajókon jön értetek álom
Ébredés létetek, létetek halálom.
Ki mondta, álmodsz-e, ha ébren hiszed
magad, életnek álmaid,
és álmodat létezőnek?
Van-e különbség a két part között
és választani mersz-e új vizeken?
Álmodik a föld is, és tarka álmában
Vulkánokon köpköd, szuszog lenn a mély,
Ég lobog földtestében az álom,
gyenge árnyéka vagy te, kétlábú lény.
Álomnak hiszed a halált is,
mert végtelenségét nem bírod el.
Van más is? Nem csak magad? Nem
csak benned van minden, mit körötted látsz,
és kívül nincs senki, nem képzelgés-e
a valóság és nem te vagy-e igaz?
Tán nem te álmodsz: Isten álmodik
veled , és hiteti el az álommal veled a
létedet.
Hát hidd, hogy álmodol egyre csak, egyre tovább
És okulva nézd meg, mi jön:
az álmokról szóló könnyes komédiát.

*1. jelenet**Palota. Thénea és Thesztór jönnek*

THÉNEA

Elrontottad! Ne merj ruhámhoz érni többé!

THESZTÓR

Hosszabbra sikerült az öltés, de kijavítom...

THÉNEA

És hajam is! Hogy mersz e hajhoz érni?

THESZTÓR

Pedig édes illata van hajadnak, asszonyom,
és bár fésülnöm nem kellett még női fejet
a tiédet fésülni gyönyörűség...

THÉNEA

Rabszolga! Ne merd dicsérni úrnőd,
a rabszolga hízelkedése, legyen bár nektárméz
mindig gyűlölségből fakad!

THESZTÓR

Én nem gyűlöllek, asszonyom,
rabszolgád vagyok, de nem gyűlöllek!

THÉNEA

De én gyűlöllek, Thesztór! Való-e, hogy fiatal lányt
ily férfi öltöztessen, s lásson el, mint te?!

THESZTÓR

Ezért ne engem vádolj, asszonyom!

THÉNEA

Pirulnom kell, mert bensőbb dolgaimba
be kell engedjelek... de ennek vége, vagy téged,
vagy magamat ölöm meg, megöl ez a szégyen!

THESZTÓR

Nekem ez épp oly kínos teher,
de férjed rendelkezett, és én
az ő tulajdona vagyok!

THÉNEA

Igen, Karia! Férjem parancsa ez,
hogy te légy szolgálóm, s mindenesem.
De lehet királyi parancs a szégyen,
s a háláért, mit iránta érzek
el kell viseljem ezt is még?

THESZTÓR

Lejár a tíz év hamar,
mi rabszolgáságom kerete, és asszonyom
aztán megszabadulhat tőlem.

THÉNEA

De addig? Tűrnöm kell még?

THESZTÓR

Nekem épp annyira terhes ez a munka,
mint asszonyomnak.

THÉNEA (*megüti Thesztórt*)

Szolga! Terhes? Neked? Ezt mered
mondani nekem te?! Hiszen látom sóvárgó
szemed, amíg öltözöm, érzem öreg remegésed,
míg ruhámhoz érsz!

Pimaszkodsz velem?

THESZTÓR

Csak mert... emlékeztetsz valakire... és megremegek,
ha ruhádhoz érek...

THÉNEA

Rabszolgászeretődre emlékeztetlek? Mit merészelsz még?

THESZTÓR

Nem... régi történet...

THÉNEA

Ne merd elmesélni! Teljen már le tíz éved, és takarodj.

THESZTÓR

Igyekeztem jó szolgálód lenni...

THÉNEA

Nem lehetsz! Nem lehetsz az soha! Üvölt a szégyenem,
áldani fogom a napot, amikor elhagyod Lemnosz partjait...

THESZTÓR

Férjed majd új kísérőt jelöl ki neked...

THÉNEA

Ha újra ilyet, mint te, a tengernek megyek...

(*érkezik Karia*)

KARIA

Felkelt Apollón arca Lemnosz felett,
s te, úrnőm, ismét zaklatott vagy...

THÉNEA

Bocsásd el ezt az embert mellőlem. Kérlek, király.

KARIA

Thesztór jó rabszolga, hívünk. Téged is, mint hírlik,
jól lát el, igyekezete példás, erénye jó.

THÉNEA

De férfi! És öreg! Hogy nevezhetsz ki mellém
bizalmas szolgát, hogy öltöztessen,
fésüljön ilyet?

KARIA

Férfi? Valóban ez egyetlen hibája.
És hogy öreg? Tán fiatalabbra vágysz?

THÉNEA

Nem kell senki. Magam látom el magam.

KARIA

Egy királynét? Nem, azt nem engedhetem.

THÉNEA

Követelem, jelölj ki illő szolgát nekem.

KARIA

Thesztór eredj, itt nincs már dolgod többé.

(THESZTÓR elmegy)

KARIA

Rabszolga előtt ne szólj rám, asszonyom,
ez gyengíti helyzetem, rontja kedvemet.
Az hiányzik, kiderüljön nagy hevedben, hogy
elszöld magad, ki vagy, és hogy nem érkeztél
sehonnan... ők úgy tudják, királylány vagy, kit elvettem,
és uralkodol. Hogy a kislányt, kit a parton
találtam és felneveltem, tudtam, kicsoda.
Leszármazottja királyi hajótörötteknek.

THÉNEA

Tudom jól, Karia,
hálával tartozom neked,
hisz életem mentetted meg, amikor
hajótörötként a vihar Lemnosz partjaihoz sodort,
és nélküled elvesztem volna... de ez lenne az ára?

KARIA

Felesége vagy a gazdag Kariának, nem elég ez?

THÉNEA

Nem elég. Nő vagyok, s ember.

KARIA

Nem szenvedsz semmiben hiányt. S emberséged sem
vitatja senki... női mivoltodat pedig látja a nap,
látja a szikla, és lágyul meg köve, ha lépted
érinti meg... s hasonlatos vagyok e kőhöz, e sziklához,
szeretlek, Thénea, jól tudod...

THÉNEA

Jól tudom, király, és örülök neki, hidd meg...

KARIA

Nincs emberem, ki most szabadon
szolgálatodra állhat.

THÉNEA

Mert elküldted fiainkat messze harcolni,
a fiatal nőket pedig más szigetre űzted...
Nincs itt más Menoszon, csak agg és gyerek...
Miért tetted ezt?

KARIA

Szeretlek, Thénea, és nem veszítlek el
senkiért sem... nem vagyok fiatal, és bár lelkem erős,
a testet már megszártotta a forró
tengeri szél, erőm repedezett, és tudom,
örömd nincs velem, de enyém vagy, ahogy
enyém volt életed, amikor megmentettelek.
Eleget hallani más népek nőiről,
hogyan csábítja el őket a lázuk, hogyan
gyengülnek el ha harcost látnak, férfit,
ki fiatal, s szép...

THÉNEA

Hidd meg, ez nem érdekel!

KARIA

Boldogságom kerek, mint az ég...
Gömbölyű kékjében egyedül állsz.
Nem ronthat bele senki e képbe, semmi,
mert ha te hűtelen leszel, én rossz leszek,
és rossz lenni nem akarok... mert magamnak,
s népemnek ártok vele...

THÉNEA

Nem bízol hűségemben hát? Nem bízol sírig tartó hálámban,
hogy nem tudhattad, ki vagyok, honnan van hazám, és
mégis magad mellé emeltél örök fénybe?
Miért vagy ilyen kishitű?

KARIA

A lehetőséget sem keresem, és jó ez így. Igen,
fiaink harcolni vannak, és eredményekről hoz hírt a követ,
lányaink más szigeteken ruhákat szőnek...

THÉNEA

Fiatal férfikat értem, de a lányok közül
csak lehetne szolgálatomra valaki?

KARIA

Fiatal lányt nem ereszték ide, hiszen számodra ugyanolyan menekülés lehet, mint fiatal férfi szerelme...

THÉNEA

Menekülés?!

KARIA

Igen. Érzem, ha ágyamba fogadlak,
 hogy vívódik benned az undor és a hála...
 Nem vagyok bolond, Thénea, s vak sem...
 Sem fiatal férfi,
 sem fiatal nő közeledben nem lehet soha...

THÉNEA

És idős asszony? Az is jobb, mint e férfi...

KARIA

Idős asszony? erre még nem gondoltam...
 de ideának jó, majd körülnézetek a városban,
 ki az, ki erre alkalmas lehet...

Mosolyogj, asszonyom, Apollón arca
 soha nem látott színben ragyog ma
 kristálykéj tengerünk felett.

És sárga életszínben pompázik a kert...
 Menj ki, sétálj, élvezd a csendet, a napfényt,
 és életed, mely szebb nem lehetne sose...

Hidd meg:

ha nem élne ez a buta legenda, és mese,
 hogy Hüpnosz, az álmok istene
 nem épp szigetünkön vert volna régi tanyát,
 én sem félténélek annyira téged...

De közel Hüpnosz, közel az álmok...

Megyek, várnak hivatalosságok,
 de délben a szőlőnél lássalak, nőm!

(elmegy)

THÉNEA

Ó balsors, mely elvette életem, és szűkmarkú
 sorsisten, ki e szigetre vetett... egyetlen örömöm
 mindig az álmok, azok vannak velem,
 ezért, csak ezért nem haltam meg még,
 mert e szigeten, pont itt
 lakik Hüpnosz, az isten....

(Hüpnosz előtűnik)

HÜPNOSZ

Hívtál, királylány?

THÉNEA

Fáradtnak tűnsz, álmok istene...

HÜPNOSZ

Valamikor azért tettem magam e helyre,
mert egyrészt kellemes a klíma,
másrészt az itt lakók miatt
szabadon űzhettem mesterségemet...

Hiszen éjjel aludtak, álmodtak sokat,
fiaim szállították nekik a képeket,
és nappal aludtam, és álmodtam én is...

De mióta itt vagy, tengerből jött asszony,
állandó imbolygás gyötör,
nem alszom ki magam...

THÉNEA

Bocsáss meg, Hüpnosz.

HÜPNOSZ

Nem tehetsz róla. Nappal álmodozol,
és nekem ébren kell maradnom. De nem
csak te... rabszolgád, Thesztór is folyton
gyötör, azt is nappal gyötörik álmokképek,
s én talpon vagyok...

Nem akartok együtt elutazni végleg?

Szeretném már kialudni magam...

THÉNEA

A szolgál és én? Mi vagyunk nappali álmodók?

HÜPNOSZ

A király csak éjjel álmodozik. De ahhoz
nekem semmi közöm, az csak a test incselkedése
és megcsúfolása... öreg ember, kiben vágy lakik,
de teste megcsúfolja rég... ez nem álom. Kólíka.
Ő nem zavar fel. Tőle nyugton alhatom, s te is.

THÉNEA

Hozzál nekem álmot újra, Hüpnosz...

HÜPNOSZ

Megint nappal? Megint most? Nem várhatjuk meg az éjet?

THÉNEA

Nem. Öreg férjem karjában nem álmodhatok.

HÜPNOSZ

Embert akarsz? Arra van Morpheusz fiam, ki az embert hozza el.
Vagy állattal álmodnál? Arra Ikelosz a jó,
Vagy élettelen akarsz, követ, hús drágakövet éjedhez simítani,
arra Phantaszosz a jó, ő jön veled...

THÉNEA

Rád bízom, Hüpnosz... csak arról a régi meséről szóljon...

HÜPNOSZ

Hüpnosz istenként élek Lemnosz barlangja mélyén,
 És fekszem puha ágyamban, álmok istene,
 Barlangi termem közepén folyó, csillogó víz,
 friss zubogás ez – Léthé, a felejtés és
 feledékenység folyója, hogy zúgnak hordalékai,
 rút feledékenység, hálátlan, hideg,
 vagy megbocsátó szép, vagy csak az öregség
 védekező nyugalma, mit a felejtés jelent...
 mind-mind ott folyik el ágyam mellett...
 Nézd, már álmodsz, és jön Phantaszosz szemben,
 fiam, ki élettellel tölti meg álmaid... mit hoztál,
 Phantaszosz?

(Phantaszosz feltűnik)

PHANTASZOSZ

Egy gyűrűt, apám, melyet egy kislány kapott
 Messze innen, sok szigetre tőlünk,
 Kétéves volt, és anyja adta neki, ki
 beteg volt, kiszárította a szél, pedig
 fiatal volt, és szép... de mikor kislánya
 két éves volt, megtért Hádész karjaiba...
 ő volt anyád, Thénea!

HÜPNOSZ

Látod őt, Thénea? Látod dedkorodból azt az arcot?

THÉNEA

Anyám! Ez elmosódott arc anyámé, kit nem ismerek...

PHANTASZOSZ

Kislánya fölé hajolt a beteg arc, és a nő
 egy csodaszép gyűrűt adott neki, nyakában
 egy láncon viselte mindég... szegény kis nyakát
 lehúzta a nehéz arany, de tartotta egyre...

THÉNEA

Én voltam az, igen! Újra látom őt! Anyámat!
 És igen, érzem a súlyt a nyakamban... de
 mi lett a gyűrűvel, mit nekem adott?

PHANTASZOSZ

A hajót, mit kalózok támadtak meg,
 Már a tengerfenéken sem leled,
 Elkorhadt az időben, tengeri állatok
 széthordták minden kincsét... de a gyűrűt,

mi a hajón utazó kislány nyakában volt, ott
nem leltem sehol sem, nem!

THÉNEA

Hol lehet? hol lehet?

PHANTASZOSZ

A kislányt a kalózok a tengerbe vetették,
hagyták pusztulni, de a habok megszánták őt.
És míg emelték hullámaikon mint hűvös
tengeri táncban – szorította kis kezében azt
a tárgyat, a gyűrűt, mit kapott. Látod a kezet,
ott van lecsukott szemed mögött? Látod a szorítását?

THÉNEA

Szorítottam, igen! Arcomba csaptak a sós habok,
nem úsztam, csak szorítottam egyre
anyám gyűrűjét... igen!

PHANTASZOSZ

Látom csillogni a homok alatt, a parti homok alatt
mélyen, ott, ahol a víz Lemnoszra tett....

THÉNEA

Igen! ott vesztettem el! Köszönöm, köszönöm neked!
(Phantaszosz eltűnik)

HÜPNOSZ

Álmod véget ért...

THÉNEA

Felkutatok mindent a parton... hiszen fontos lehet
e gyűrűt megtalálnom, ha fiad álmomba hozta
nekem, hiszen mindennél fontosabbak, fontosabbak
az álmok, és minden, amit üzen nekem!

HÜPNOSZ

Úgy van, hogy megtaláld e gyűrűt,
valamiért nagyon fontos lehet,
de a választ a miértre ne tőlünk kérdezd...

Mi csak elhozzuk... de megtalálnod
és használnod neked kell....

Alhatok végre már?

THÉNEA

Köszönöm, Hüpnosz... Jó éjszakát...

HÜPNOSZ

Talán jó nappalt kívánnál nekem....
(eltűnik)

2. jelenet
Karia királyi terme
Karia és Thesztór jönnek

KARIA

Magad láttad? Láttad magad?

THESZTÓR

Hisz fátylát vittem utána, ahogy parancsoltad,
vállát ne fújja ki a tengeri szél.

KARIA

Ki a partra? Ott ahol a legerősebb a hullámozás?

THESZTÓR

Ott.

KARIA

És ásott, mondd?! Miért?

THESZTÓR

A királyné szabad. Ásott, hát ásott.

KARIA

Ás a homokban? Fényes nappal? De miért?

THESZTÓR

Ne gondoldj véle, uram....

KARIA

Ne ásson, mert zavar. Mit kereshet?

THESZTÓR

Régi kagylókban gazdag a parti homok... Thénea
szereti a régi tárgyakat...

KARIA

Szereti? Mint engem is, igaz? Régi tárgyak...

De ásni?

THESZTÓR

Azt csak szabad...

KARIA

Nem tetszik ez nekem... valami férfi lehet e mögött... valami szerelem...

THESZTÓR

Azért, mert ás?

KARIA

A női lélek rejtelem. Ás, mert szerelmes, más nem lehet.

THESZTÓR

Szerelmes lenne? Kibe? Hiszen a szigeten nincs már senki a gyermekeken
és agg nőkön kívül...

KARIA

Valami hajós lehet... aki titokban érkezik...

Megkettőzöm a parti őrseget...

THESZTÓR

Ha túlságosan féltünk valamit, hamarabb

elveszítjük, mintha nem...

KARIA

Honnan jöttél, rabszolga, hogy ilyen bölcs vagy? Mi voltál azelőtt?

THESZTÓR

Egyszerű paraszt uram, akkor is szolgál.

Földem szolgálja.

KARIA

Hiszen egy csatában lettél rabszolgám,

katonáim hoztak e földre tégedet...

THESZTÓR

Mint parasztot, besoroztak,

és védtem volna földemet,

de fiaiddal szemben a tengeri

ütközetben alul maradtunk...

tíz évet ítéltek rám rabszolgaként,

és hamarosan letelik....

KARIA

Maradhatsz szabad parasztként földünkön, ha akarsz...

THESZTÓR

Nem maradok uram. Hí régi földem, és egy feladat.

KARIA

Milyen feladat?

THESZTÓR

Arról nem beszélhetek.

KARIA

Hé, rabszolga... várj csak... tetszik neked úrnőd?

THESZTÓR

A királyné? Szép lány, lelke szép.

KARIA

És amikor öltözteted... nem gondolsz semmire?

THESZTÓR

Arra gondolok, bár lánynak segíthetnék...

KARIA

Van lányod?

THESZTÓR

Volt, uram.

KARIA

De a királyné... iránt nem érzel férfivágyat?

THESZTÓR

Nem uram. De mint embert, szeretem.

KARIA

Embert mondasz a nőre? Messziről jöhetsz valóban,
és nem csoda, ha elvesztettétek a csatát...

de ez nekem is feltűnt... melletted nem féltem őt,
veled rendben levőnek látom...

THESZTÓR

Igyekszem rabszolgaként szolgálni őt, uram.

KARIA

Furcsa ez... de ő nem örül neki, hogy téged adtalak mellé...

THESZTÓR

Ez nekem is nagy gyötirelem, uram.

KARIA

Mindegy, majd kap öregasszonyt. De előbb időd kitelik,
aztán a csere. De vajon... mit ás?

THESZTÓR

Ne kémeled, uram, tiszteld titkait,
ahogy ő tisztelt téged.

KARIA

Meglesem. Ásni? Ilyen ötlet... Ásni? De minek?!

(elmegy)

THESZTÓR

Még fél év! és szabad leszek!

Ó, álmodom, álmodom egyre!

(Hüpnosz tűnik elő)

HÜPNOSZ

És újra! Nem hagynak békén, újra felkelhetek!

Mit akarsz velem?

THESZTÓR

Álmodom, álmodom egyre...

HÜPNOSZ

Most dolgozz. Álmodj éjjel, akkor lehet.

THESZTÓR

Éjjel nem merek... egyedül vagyok és bánt
a csönd... megöl a süketség, ha hagyom...

Éjjel ha álmodok, és gondolkozom,

minden sötét, minden reménytelen, és

arra gondolok, hogy ily sötétben nem láthatom

már őt sem sosem...

HÜPNOSZ

Őt? Kit őt?

THESZTÓR

Kit keresek.

HÜPNOSZ

Felkeltettél, de derék ember vagy, és a derék becsületes emberek álma
nekem kedvemre való... nézd, valamelyik fiam jó...

THESZTÓR

Fiad? Melyik fiad, álomisten?

HÜPNOSZ

Ikelosz az, madarat hoz neked...

THESZTÓR

Tengeri sirály... hófehér, kecses... igen látom őt, látom fészekben
pihenni, kis fehér madár... és én hajlok föléje...

IKELOSZ

Akit keresel, ilyen volt régen,
tengeri vándor, repülő madár,
szállnak az éveid, Thesztór, de
végre a szíved rátalál.

Nézd kis fehér szárnyát,

hogyan bontogatja éppen.

Sirálylelke már az égben repül,

Felszállni egyedül a zöldellő égbe.

Nézd, hogy szeret, nézd, hogy repül!

THESZTÓR

Igen ő az, fehér szárnyú lebegés,

kit keresek, keresek egyre...

IKELOSZ

Látod már ott repülő madárként,

látsz-e különbséget Thesztór?

THESZTÓR

Nem... ugyanolyan, mint a fészekben...

innen nézve kicsi, pont, mint akkor volt...

tolla, szárnya, feje... csak megnőtt... de képben
ugyanaz maradt...

IKELOSZ

Ha meg akarod találni, csak azt ne keresd,

kit a fészekben hagytál, Thesztór, csak azt ne!

THESZTÓR

Azt ne? Hiszen ugyanolyannak látom, mint akkor! Ugyanazt keresem!

IKELOSZ

Keress a változást. A megváltozottat. Ha nem találod, elvesztél.

Ha nem találod, elveszik ő is.

THESZTÓR

Értem az álmot... de megtalálom-e újra őt
egyszer, feleljetek!

IKELOSZ

Fenn száll a sirály a zöldellő égben,
S lecsap ha zsákmánya a vízben lebeg,
Akkor majd meglátod , meglátod újra...
Ha zsákmányával együtt repül veled...
(Ikelosz eltűnik)

THESZTÓR

De megtalálom őt, mondd! Igen?

HÜPNOSZ

A választ az álom nem tudja. Majd megadja a választ
álmaidra az idő.

THESZTÓR

Köszönöm, Hüpnosz... ha nem lenne
álmom, már nem lenne életem sem.

HÜPNOSZ

S én nyugton alhatnék tovább... ne álmodozz, dolgozz...
jó nappalt... és jó éjszakát!

3. jelenet
Tengerpart. Thénea a homokban

THÉNEA *(felmutatja a gyűrűt)*

Megvan! Ez az! Álmodom? Álom ez?!

(megjelenik Hüpnosz)

HÜPNOSZ

Nem. Hagyj aludni.

(eltűnik, de jő Karia)

KARIA

Megvan? Mi van meg?

THÉNEA

Karia! Kémkedsz utánam?

KARIA

Tudni akarom, miért ástad föl a parti homokot.

THÉNEA

Álmod láttam, Karia.

KARIA

Én is láttam, de nem kezdtem el ásni.

THÉNEA

És mert álom, a valóság is az enyém.

KARIA

Mit szorongatsz a kezében?

THÉNEA

Az álmod csak nekem szól. Tiszteld ezt, Karia.

KARIA

Tudni akarom, mi az! Itt... vetett partra a víz... annakidején?

THÉNEA

Igen. Te mutattad meg egyszer ezt a helyet.

KARIA

Átkozott hely lesz, ha nem mondasz el nekem mindent.

THÉNEA

Megmutatom, de aztán felejtsd el. Anyám gyűrűje. Azt álmodtam, szorongattam kisgyerekként, és itt hagytam el. S lám, így van.

Igazak az álmok.

KARIA

Gyakran hord ki a víz ide embert, hajóroncsot, száz évek óta. Erre jár a szél, erre hord mindent. Akárkié lehet az.

THÉNEA

Nem! Ez csak az lehet. Anyám gyűrűje.

KARIA

Én innen férfigyűrűnek nézem.

THÉNEA

Aludt a homokban, és ahogy megtaláltam
felragyogott, mint egy arc, ha a nap rátalál,
ha nap talál rá egy ismerős arcra.

KARIA

El akarsz hagyni?! Igen? Azonnal add ide a gyűrűt...

THÉNEA

Osztozz inkább örömben velem, mint férjem...

KARIA

Mint férjed? Milyen örömed van, ami nem az enyém?

Mi tart akkor nálam, ha más örömeket találsz?

THÉNEA

Megtébolyodtál, Karia...

KARIA

Megtébolyodtam?! Ezt mered mondani nekem?!

(odaugrik, üti-veri Théneát)

KARIA

Megtébolyodtam, mert féltetek? Igen? Kegyetlen

állatot csinálsz belőlem, Thénea... mit művelsz velem?! Mit?!

THÉNEA

Ne bánts, nem szolgáltam rá...

KARIA

Add ide azt a gyűrűt...

(kitépi Thénea kezéből)

THÉNEA

Azonnal add vissza! Követelem!

(Karia megüti Théneát)

KARIA

Kié ez a gyűrű? Kire emlékeztet? Milyen kedvesed az, akitől
kaptad? Válaszolj!!!!

(Thénea menekülne, de Karia a földre rántja, üti-veri)

KARIA

Ki akar elvenni tőlem, mi?! felelj! felelj!

THÉNEA

Senki! Tied vagyok! Csak a tied!

KARIA

Hazudsz hetéra, hazudsz!

THÉNEA

Soha nem... soha nem hazudtam... fáj, Karia, nagyon fáj, hallod

*(Kimerülten hátrahanyatlik a feje, Karia
megöleli, felülteti, szorítja)*

KARIA

Megütöttelek? Mert rossz vagyok. Nem akarok rossz lenni. De nem adom ezt a testet másnak. Rossz velem. Jó veled. Nézelek. Hófehér, fiatal testedet. És csókolom. Csókolom fürdés után. Álmodom veled. Szeretlek, Thénea. Ugye te is. Te is szeretsz. Jól van. Vérzel. Lecsókolom rólad a vért. Nézd, megsebzem magam törömmel, látod. Vérzek. Sötét a vérem, a tied világos. Sötét a vérem, tied átlátszó bíbor. Teérted szalad ez a sötét vér bennem, Thénea. Szeretlek, ahogy soha senkit nem szerettem még. Meghalok, és megszabadulsz. Akkor jó lesz. De addig az enyém vagy. Elmegyek Hádészhoz, és megszabadulsz, és lenről imádlak tovább. Akkor élhetsz te is. Most halott vagy, tudom, nekem vagy halott. De így van ez jól. Te halott vagy, én élek. Én meghalok, te újra megszülethetsz. És imádhatsz a gyűrűt, azt is, aki küldte. De addig szeretlek, téged szeretlek. Nézd a tengert. Üzen nekünk. Látod? Fehér hajó közeledik. Vendégek jönnek. Vendég jön, azt jelenti, élünk. Kellünk valakinek. Fáj még? Nézd, hajó jön. Mosolyogj a vendégekre, Thénea, szerelmem

(Thénea fájdalmasan felemeli a fejét)

THÉNEA

Hajó jön? És veled láttam meg?

KARIA

Igen. Hajó jön, és velem láttad meg.

THÉNEA

Szerencsétlenséget hoz. Bajt.

KARIA

Szeretlek.

(Magához öleli Théneát, és sír, rázza a zokogás)

4. jelenet

*Hüpnosz barlangjában. Hüpnosz alszik,
Morpheus jön*

MORPHEUSZ

Ébredj, apám...

HÜPNOSZ

Mi az? Mi történt? Itt van anyád?

MORPHEUSZ

Anyám? Nekem volt anyám? Sohasem mondtad...

HÜPNOSZ

Azt hiszed, a madarak szültek téged?

MORPHEUSZ

Nincs csőröm, és lábam sem karmos. Ki volt anyám?

HÜPNOSZ

Hogyan? Nem mondtam még?

MORPHEUSZ

Vele álmodtál most, apám?

HÜPNOSZ

Anyád istennő volt, gyönyörű istennő...

MORPHEUSZ

És mi lett vele?

HÜPNOSZ

Elsüllyedt városával... régi időkben, mikor ember még emberként élt, alkotott álmaiból, és álmait helyezte mindenké elébe, s szívét, várost épített, Atlantiszt, úgy hívták...anyád volt ez városnak istennője.

MORPHEUSZ

Egy városi istennő? Emberek városáé?

HÜPNOSZ

Ők szülték őt...Atlantisz virágzott, szigete a szeretetnek és tudománynak. Ki álmodott ottan, megvalósította hamar, mert hitte az álmát, hitte, hogy boldog lesz, ha álma beteljesül. Tele volt álommal akkor az a város, beteljesült álmokkal, és ezek felszálltak széllel az éjbe... és ezen álmokból állt össze anyád...

Ők alkották őt, az a sok értelmes álom,

ők hozták létre csodás istennőt...

Beleszerettem hamar...és ő szült nekem téged, s testvéreid.

MORPHEUSZ

Elsüllyedt, monddod? Hová? Miért?

HÜPNOSZ

Új népek jöttek a városba akkor, kik nem hittek álmokban
nem hittek a szépben.

Vérszagú hitükkel járták gyilkolva a világot...

És elsüllyedt Atlantisz, elsüllyedtek az álmok

És anyád velük együtt süllyedt a mélybe ott el...

MORPHEUSZ

Vele álmodsz hát? És miféle álmot?

HÜPNOSZ

Vidámat, bizakodót, mert hiszem csak egyre,

Atlantiszt egyszer napfényre jön,

felemelkedik a tengerből egyszer, ha a világ

is jobb létre szenderül...és anyádat is látom még,

akkor visszatér!

MORPHEUSZ

S én hiszem veled...de halld, új álmodó jött,

idegen álmokat éreztem a szigeten...

HÜPNOSZ

Igen... érzem magam is... igazi álmokat,

idegen álmokat... hajó jött, azt mondod, és vele egy hívünk?

MORPHEUSZ

Feltétlenül...

HÜPNOSZ

Ne siess eléje... úgy érzem, álmai

hajtják egyre csak, erős az érzet...

felkeres bennünket, bizton hiszem...

Gyere addig mellém, álmodjunk

együtt Atlantisszal felszálló

istennő anyádról....

5. jelenet
Karia palotája. Karia, Thénea,
Leukippé

KARIA

Érdektelen sziget ez, nem érdemes Athéné felszentelt papjainak érdeklődésére.

LEUKIPPÉ

Ellenkezőleg, minden sziget fontos, hogy őrizze az isteneit.

KARIA

Tehát vándorpap vagy, s szigetünkre véletlen vetődtél.

LEUKIPPÉ

Xanosz a nevem.

KARIA

Nagyon fiatal vagy.

LEUKIPPÉ

Ahogy te is egyszer, király.

KARIA

Fiaink háborúznak, fiatal asszonyaink a közeli szigeten.

Nincs senki idehaza.

LEUKIPPÉ

De úgy tudom, ezen a szigeten, egy barlangban él Hüpnosz álomisten.

KARIA

Ez csak mese, még senki sem látta. Magam a barlangot többször végigjártam, kóboroltam a közepén folyó patak partján, de istent nem találtam. Sőt, vadat sem, noha annak jobban örültem volna...

LEUKIPPÉ

Nem mindenki látja istent, álomisten bujkáló.

KARIA

Akkor nagyon jól elbújt.

LEUKIPPÉ

Pár napot időznék a szigeten.

KARIA

Pár napot legfeljebb, s ha szolgát kívánsz...

LEUKIPPÉ

Nem, magam vagyok szolgálóm, és szolgálom az isteneket.

KARIA

Este áldozatot mutatunk tiszteletedre.

LEUKIPPÉ

Érosznak szól ma az áldozat, lévén tavasz van, virághozó.

KARIA

Ahogy kívánod. Lepihenünk. Pihenj le te is, hosszú út áll mögötted.

LEUKIPPÉ

Asszonyoddal beszélnék még.

KARIA

Röviden.

(Karia elmegy)

THÉNEA

Pap vagy, mi dolgod asszonnyal?

LEUKIPPÉ

Neked megvallom, papként apámat keresem.

THÉNEA

Apádat? Szigetünkön?

LEUKIPPÉ

Apám egy nap elment tőlünk, ismeretlen céllal távozott. Aztán hírnök jött, és tudatta, király lett egy messzi szigeten. Te fiatal vagy, királyné, feltételezem férjednek volt asszonya, mielőtt téged elvett...

THÉNEA

Nem volt asszonya. Én vagyok az első.

LEUKIPPÉ

Ezen a szigeten.

THÉNEA

Valóban, most hogy hallak, furcsa lenne... de nem kérdeztem még tőle...

LEUKIPPÉ

Tedd meg nekem, királyné... hálás leszek... tudd meg nekem, férjed származhat-e

más szigetről, és ha igen, családja, gyermeke volt-e.

THÉNEA

Valamely bűnt keresel?

LEUKIPPÉ

Ellenkezőleg. Akit keresek a legnemesebb férfi, és a legtisztább apa.

THÉNEA

Mégis elhagyott téged s tiéidet.

LEUKIPPÉ

Ezt megtudni jöttem el.

THÉNEA

Pap vagy, nem takargatom... Hüpnosz, álomisten valóban szigetünkön él régi barlangjában... magam látom olykor...

LEUKIPPÉ

Találkozhatom vele?

THÉNEA

Rajtad múlik. (sak rajtad egyedül.

(hosszan egymásra néznek, Thénea elmegy, megjelenik Thesztór)

THESZTÓR

Uram, rabszolgaként tisztetem szállásodra kísérni.

LEUKIPPÉ

Valami bántja a királynét.

THESZTÓR

Valaki bántja a királynőt.

LEUKIPPÉ

Hogy mondtad?

THESZTÓR

Sehogy, uram. Rabszolga vagyok, nincs véleményem.

LEUKIPPÉ

Isten előtt egyenlő az ember.

THESZTÓR

Ezt nem vettem észre, uram.

LEUKIPPÉ

Úgy látom, pap mivoltomat sem kedveled.

THESZTÓR

Nem, uram. De nem is dolgom. A dolgom, hogy igazítsalak, semmi több.

LEUKIPPÉ

A királyné csupa seb.

THESZTÓR

Erre uram, csak kövess.

6. jelenet
Thénea szobája. Éjjel. Thénea

THÉNEA

Ég az arcom, mert beszéltem vele.
Forgolódom ágyamban, mert reám nézett.
Mesehajú álomisten, Hüpnosz, jöjj,
ölelj át.

HÜPNOSZ

Hívtál úrnóm? Most éjjel van,
jövök.

THÉNEA

Pihenj le, feküdj mellém,
ölelj át engem, álomisten.

HÜPNOSZ

Álmaiddal ölelkezel.

THÉNEA

Idegen és messziről jött. Pap, de mégis...
valami van a szemében,
valami van a lényével,
ami nem hagy nyugodni.

HÜPNOSZ

Mert magányos vagy, s mert éjszaka van.

THÉNEA

Ne hidd. Valami veszélyt érzek,
de megnyugvást is biztosan.
Felkavart ez idegen pap.

HÜPNOSZ

Csókolj meg az álmaidat, csókolj engem helyette.

THÉNEA

Csókolni őt nem kívánom.

HÜPNOSZ

Álmodnak nem tudsz hazudni.

THÉNEA

Csókoljalak, öleljelek? MI lesz majd ez ölelésből?

HÜPNOSZ

Mi lenne hát? Álomgyerek.

THÉNEA

Hozd az álmodot végre most már... készen vagyok rá,
azt hiszem.

HÜPNOSZ

Gyere, röpj a karjaimban.
 Messzi tájra futok veled...
 Dús szigetre, szép öbölre,
 hol egy férfi várva vár,
 és mit nem ismersz még, oly örömet
 nyújt neked, mert megszolgáltad,
 életeddel, siralmaddal,
 egész fénye lányságoddal
 öreg férjed kínja mellett,
 nézd, hogy feszül büszke melled,
 hogy várja az örömeit, csókolja rá ezüstjeit
 a férfimellű pirkadat.

THÉNEA

Igen, érzem, látom, kérdem,
 meddig tart e pillanat?
 Ölem izzik, forró vérem
 Patakként tőlem elszalad.

HÜPNOSZ

Nézd a holdat, nézd mily kerek,
 álmainkkal van tele
 Kipukkad majd, szertefoszlik
 ha a világnak vége lesz.
 Ráfolytak a világfára
 a kipukkadat álmaink
 Ölelj még most, csókolj még most,
 amíg lehet, amíg bírják
 gyémántporos ajkaid.

THÉNEA

Félek jaj, ez utazástól,
 szenvedélyem hová ragad...
 Utam végén, most látom csak,
 ő áll ottan... az a pap!
 Az a pap áll az út végén!

HÜPNOSZ

Szerelmedet ne szégyelld el, mutass föl, és örülj neki.
 Pihenj meg ez öleléssel.
 Álmod véges, elhagylak most,
 aludj boldog álm nélkül,
 aludd ki az utadat.
 Holnap jövök, és öllelek,
 holnap csóktól ég a párnád,
 álmcsókra, friss huzatra,

illatodra, sóhajodra.

Borul térdre a gondolat...

aludj hát...

THÉNEA

Ne hagyj még itt... újra várlak...

(megjelenik váratlanul Leukippé)

LEUKIPPÉ

Úrnő...

THÉNEA

Hogy merészelsz szobámba lépni?

LEUKIPPÉ

Kiáltásod hallottam épp... szobám felé

igyekeztem...

THÉNEA

Nem kiáltott senki sem itt. Távozz azonnal, parancsolom...

LEUKIPPÉ

Ugye, itt volt Hüpnosz isten? Álomisten itt volt veled?

THÉNEA

Mit beszélsz... és hogy mered...

LEUKIPPÉ

Nem vettél részt az áldozaton.

THÉNEA

Nem hallottad?! Hagyj magamra!

LEUKIPPÉ

Ha bajod van, nekem, papnak elmondhatod!

THÉNEA

Hagyj magamra! Távozz innen!

(Leukippé kimegy)

7. jelenet
Karia palotája. Karia, Thesztór

KARIA

Kiáltozik, sikoltozik most már harmadik éjjel.

THESZTÓR

Szegény úrnóm, sajnálom őt,
beteg lehet.

KARIA

Beteg pedig, vagy szerelmes.

THESZTÓR

Te tudod uram, te ismered.

KARIA

Azt akarom, nyomában légy, azt akarom,
figyeld meg őt. Őt és a fiatal papot.

THESZTÓR

Szolgád vagyok, nem rendőrod.

KARIA

Azt teszel, mit parancsolok. Mióta ez a pap itt van,
azóta ez nyugtalanság,
nem hagyhatom, nem hagyom.

Szigetünkön örök béke,
hatalmam a nyugalom.

Senki ezt meg ne zavarja.

THESZTÓR

A pap utánad kérdezett. Fiatalabb éveidről.

KARIA

Úgy volt? Rólam kérdezett?

THESZTÓR

Valakit nagyon keres, ki fiatalon más honban élt.

KARIA

Én itt születtem, itt lakom.

Más szándék ez, talán kém,
új ellenség készül, új hatalom.

Hiszem kém ez ismeretlen,
papnak álcázva magát.

Most már megparancsolom, őt is figyeld,
úrnőd és őt, más dolgod most ne legyen.

Felajzott nő, áruló kém,
van mit tennünk ezután.

Összehozom nőm a pappal,

Te rajtuk légy és figyelj.

THESZTÓR

Uram ez nem nekem való feladat...

KARIA

Szabadságod közeledik,
ne akard, hogy csak álom legyen.
Figyeld őket, és jelents.

(Érkezik a kialvatlan Thénea, Thesztór el)

KARIA

Drága nőm, hogy aludt az éjjel?

THÉNEA

Szörnyű volt, álomtalan.

KARIA

Hüpnosz isten cserbenhagyta?

THÉNEA

Nem, de félek álmaidtól, virrasztok hát,
tépem magam, hogy ébren legyek.

KARIA

Nem lehet, hogy ez idegen, e fiatal pap
az oka mindennek?

THÉNEA

Oka lehet a telihold,
valami női gyötrelem,
vagy betegség, nem tudom.

KARIA

A felkent papot az istenek
küldték hozzánk e szigetre.
Beszélj vele, gyógyítson meg,
egy pap még sok mindent tehet.

THÉNEA

Nem az gyötör, amit gondolsz...

KARIA

Reményilem is...

THÉNEA

E papot úgy tűnik, ismerem...

KARIA

Soha nem járt e vidéken...

THÉNEA

Valahol régről, azt hiszem...

KARIA

Gyógyítsa meg lelkedet, ha valóban
isteni segítséggel jött ide.

THÉNEA

Megengeded, hogy szokás szerint
egy pappal egyedül legyek,
és feltárjam előtte lelkemet?
És isteneinket rajta keresztül
gyötrelmemről kérdezzem meg?

KARIA

Menj vele, én nem zavarlak.
Legfontosabb, hogy lélekben nyugodtnak,
szépnek lássalak.

(Megcsókolja Théneát, aki csodálkozva néz utána)

8. jelenet
Hüpnosz barlangja.
Leukippé jő

LEUKIPPÉ

Hüpnosz, itt laksz, azt mondják,
 azt suttogják, ez az a hely,
 hol tanyázol... jer elő!

HÜPNOSZ

Te háborgatsz, álomlovag?

LEUKIPPÉ

Ismersz engem?

HÜPNOSZ

Egész éltedben szolgáltalak,
 kétéves korod óta nyomodban járok,
 mert hívsz, és hiszel.

LEUKIPPÉ

Igaz... azóta álmodom, és hiszek apámról, s nővéremről.

HÜPNOSZ

Ne engem keress, álmot találsz csak bennem.

LEUKIPPÉ

Miért? Az álmok nem mutatnak utat?

HÜPNOSZ

Te álmodol, hogy valót találj. A valót ne itt keresd.

LEUKIPPÉ

Karia az apám, mondjad?

HÜPNOSZ

Karia? Olyat nem ismerek.

LEUKIPPÉ

Igaz, ő sem ismer téged, nem laksz itt, azt mondta ő...

HÜPNOSZ

Nem álmodik, nem ismerem.

LEUKIPPÉ

Apám elment, nyolcéves voltam,
 anyám is meghalt, egyedül maradtam,
 és álmodoztam róla sokat.

HÜPNOSZ

Kékek voltak álmaid, mint a templom kupolája,
 mint Zeusz árnyéka, oly sötét.

LEUKIPPÉ

Hírt hoztak róla, király lett
 ismeretlen szigeten. Régóta járok,
 keresem őt.

HÜPNOSZ

És nővéredet, tudom rólad. Álruhád is ismerem.

LEUKIPPÉ

Férfivé kellett hazudnom
magam s célomat, megérted ezt?

Nem tudsz rajtam segíteni,
rubinthajú álmocsész?

HÜPNOSZ

Álmot tudok adni.

LEUKIPPÉ

Valami azt súgja, nem vagyok jó helyen.

HÜPNOSZ

Annyiféle álmodozó hajol fölém szüntelen
Összerakni álmaikat nem tudom és nem merem.

Miért vegyek részt éltetekben
Miért legyek a felelős? Álmot adok,
azt megfejted, vagy méggy tovább.

De gyermekeim eléd hívom.

LEUKIPPÉ

Gyermekeid, vén hazudós? Neked vannak gyerekeid?

HÜPNOSZ

Pap vagy névleg, s nem ismered
a görög mitológiát?

*(előjön Morpheusz, úgy tesz, mintha egy kisgyermeket
vezetne)*

MORPHEUSZ

Itt van ő, ki elhagyott rég,
bár szándékáról nem tehet
ő az, de ezt a kislányt
soha nem találod te meg.

LEUKIPPÉ

Akit vezet... álmofiad... egy kislányt látok,
akit hozott, ó, a kislány, hasonlít rá...
hasonlít arra, ki elveszett... szép kishúgomra... vagy talán mégsem?
Meghalt? Mondd, meghalt ő már?

MORPHEUSZ

Meghalt? Ugyan! Látod, nevet! Álmod lesz a végzete.

LEUKIPPÉ

Álmom lesz az? Végzete?

MORPHEUSZ

Ha megtalálod, megölöd őt.

LEUKIPPÉ

Jaj, nem merem, nem keresem.

(Morpeusz kitűnik, visszatűnik másik arcával, mint Ikelosz, bikát játszik)

LEUKIPPÉ

Mi ez itt, e véres állat?

HÜPNOSZ

Állatot látsz? És mondd, melyet?

LEUKIPPÉ

Bőszült bika... az orrából

vérszínű párát fújtat...

És ez vajon ki lehet?

Így hasonlít... a királyra...

e szigetnek királyára... ha így nézem...

IKELOSZ

Látod, hogy örül a barom,

Mert egy álom beteljesült,

ő húz ebből hasznot már csak,

ő, csak ő egyedül.

Tiszta célok, tiszta álmok

kioltják egymást egy pillanat,

és marad, ki csak nevet rajtuk

a harmadik itt marad

És lesz ő halott élet tovább

öntudatlan bikalét

És éli tovább nyálcsorgató

Trágyabűzös életét.

LEUKIPPÉ

Ez a király? De mi köze öneki ahhoz,

mit keresek?

(Ikelosz kitűnt, visszatűnik mint Phantaszosz, mintha felmutatna valamit)

PHANTASZOSZ

Itt egy gyűrű, ha megtalálod,

minden bajnak vége lesz.

Keresd, kövesd, leld fel végre,

Így újul meg életed, és válik valóra

Minden mit kívánsz...Látod a gyűrűt?

LEUKIPPÉ

Látom hát, hisz fénye örök...

ott fénylik álomkezedben...

Ó jaj! Anyám gyűrűje!

(Phantaszosz eltűnik)

HÜPNOSZ

Menj most, hívnak más vidékre,
öregasszony álmodik,
halál előtt még egy perccel
engem szólít, engem hív,
bocsátok rá olyan álmot, hogy
visszalátja életét,
de csak azt, mi jó és nemes,
csak arra emlékeztetem,
csak arra szállni készülő
végig tiszta lelkét...
Eredj hát...

9. kép
Kerti lak. Thénea és Thesztór

THÉNEA

Hol késik már? Hol lehet?

THESZTÓR

Itt lesz, úrnőm, így ígérte meg.

THÉNEA

És te? Itt maradsz, míg áldozom?

THESZTÓR

Nem. Megígértem, elmegyek.

THÉNEA

Ittléted csak keserűség. Ittlétedben

folyton Kariát érzem meg

Hosszabbított szomorúság

Ha közel van szenvedek,

ha közel vagy, szenvedek.

THESZTÓR

Nem tarthat már soká, hiszen

lejár a rabszolgasors.

THÉNEA

Bolond szolga! Hiszel neki?

Karia király bizalmasa

mint rabszolga kedvére vagy,

ha szabad léssz, veszélyes vagy,

gyilkost küld rád, meglehet.

THESZTÓR

Nem lehet, nem lehet. Bízom uramban.

THÉNEA

Bízatsz. Illón eltemet.

Sok titka van nálad ahhoz,

hogy elengedjen élve még,

szegény Thesztór, és te hiszel?

THESZTÓR

Nem lehet! Nekem mennem kell,

meg kell találnom...meg kell keresnem...

THÉNEA

Kit?

THESZTÓR

Gyermekem! A gyermekemet!

THÉNEA

Gyermeked már elfelejtett. Nyugodj bele,
és halj meg mint a férjem szolgálója.
Szép halál lesz, munka közben,
szolgálatban halni meg,
ezt még az istenek is kedvelik.

THESZTÓR

Gúnyolódsz velem...

THÉNEA

Nem, csak látom a jövődet. Eredj, jön a pap amott,
ne lássalak a közelben.

THESZTÓR

Nyugodt lehetsz, hallgatok.

THÉNEA

Ne hallgass, messze menj el.
(Thesztór elmegy, érkezik Leukippé)

LEUKIPPÉ

Áldozatra hívtál, királyné.

THÉNEA

Mint vendégünket, s mint papot.

LEUKIPPÉ

Állok a szolgálatodra. Áldozati állatunk?

THÉNEA

Én magam vagyok.

LEUKIPPÉ

Hogyan, úrnő?!

THÉNEA

Jól hallottad. Áldozati állatod,
fiatal pap, én leszek,
én vagyok. Engem égess múltó tűzben,
és imádkozz lelkemért
isteneid megbocsátják
ha lelkem a fellegekbe ér,
és ha befogadják, köszönet,
ha nem, örök kárhozat.

LEUKIPPÉ

Pap vagyok, nem hóhér, hölgyem...

THÉNEA

Pap vagy, s férfi, azt hiszem.

LEUKIPPÉ

Pap vagyok, és nemem nincsen. Se nő, se más,

csak az isten, istenek szolgálatai.

THÉNEA

Istenek az Olimposzon dőzsölnek csak,
foly a lé, bornak és a szerelemnek
légy istenem, menjünk elé,
tegyünk mint ők, a boldogok,
így legyünk halhatatlanok,
ha úgy élünk, ahogy ők...

LEUKIPPÉ

Istenek élete örök,
a mienk véges, asszonyom...

THÉNEA

Egy okkal több az áldozatra...
Itt van előtted mindenem
Áldozz föl, s vele magad...
nem bánod meg,
nem bánod meg,
erről én kezeskedem...

LEUKIPPÉ

Eláll szavam, asszonyom...

THÉNEA

Én voltam az erény maga,
királynőt játszom Lemnoszon,
öreg férjem rút testére
hajol szívem, hajol karom,
véghetetlen fájdalom.
Férjem mindet elűzette
Ki boldoggá tette volna életem
Fiatal férfit és nőket
Hogy csak ő legyen velem.
S te megjöttél most, ismeretlen,
megjöttél és közelemben
vágyad érzem, azt hiszem.
ne felelj még, biztos, érzem,
köztünk van egy aranyzsineg,
lelkeinket köti az meg,
azonosak vagyunk ketten,
ezen sokat elmerengtem, mi lehet ez, milyen erő...
Érzed te is?

LEUKIPPÉ

Való igaz, aranyzsineg köti össze
lelkeinket

De természetét megfejteni
nem tudtam még, nem lehet.

THÉNEA

Ez a vágy igaz életre,
igaz testi szerelemre,
higgyél nekem, én elvesztem,
szerelmes lett minden éjem, mióta itt
vagy, egy szigeten velem.
Csókot soha nem ízleltem,
hisz mit Karia adott, az csak
megcsúfolása a csóknak.
Hüpnosz szája kristályvíz csak
Álom marad, s elfolyik
De a te csókod igaz lehet
ölelésed igaz lehet,
engem csak ez boldogít.

LEUKIPPÉ

Pap vagyok, felszenteltek az istenek.

THÉNEA

Könyörülj meg...

LEUKIPPÉ

Nem lehet!

THÉNEA

Térdelek már!

LEUKIPPÉ

Nem lehet!

THÉNEA

Avass be a szerelembe, nem éltem még!

LEUKIPPÉ

Nem lehet!

THÉNEA

Elsorvadok álmaimban...

LEUKIPPÉ

Nem lehet, értsd, nem lehet!

THÉNEA

Nem vagyok tán fiatal, s szép? Engem szeretni nem lehet?

LEUKIPPÉ

Megérdemelsz minden csodát, de az enyém nem lehetsz!

THÉNEA

Légy átkozott, idegen pap! Legyen átkozott életed!
Szégyenemben hagytál meg itt, szégyenem fojt,
és te itt állsz, királyné kért tőled kegyet,
szerelmét eléd öntötte, taposd meg, gyalázd te meg!

Légy átkozott sírodon túl, üldözzön csonka életem,
szerelemmel szerettelek, erre gondolj, erre készülj,
mikor hallod híremet,
hallod a halálomnak... lettem volna áldozat...
férjem kémei itt vannak, nem látom, de tudom őket,
mindenről majd beszámolnak, és ő megölet.

Nem bántam volna, ha szeretsz...
nem mindegy neked, ifjú bárányt
vagy fiatal nőt égetsz te meg?

LEUKIPPÉ

Ne kínozz már, én megértelek...

THÉNEA

Kevés az, hogy megértesz. Észhez tértem, azt hiszem.
Kitártam előtted magam. Hiba volt, már látom én.
örök szégyenembe önként megyek. Te maradj pap.
Szeret az istened. Légy övé. Igazad van.

Ég veled.

(Leukippé gyorsan kimegy)

THÉNEA

Thesztór! Bújj elő, már lehet. Hallod, Thesztór,
ősz rabszolga, tudom, ki bérelt fel, s miért,
gyere elő, nem haragszom.

(Thesztór előjön)

THESZTÓR

Jelentennem kell mindent, asszonyom.

THÉNEA

Tudom. De szabad nem leszel. És nem keresheted gyermeked.
Csak ha nekem szolgálsz eztán. Én ezért megmentelek.
és szavam adom, szabad leszel. S elhajózol.

THESZTÓR

Mit kell tennem, asszonyom? Férjednek mást mondjak talán, mit hallottam?

THÉNEA

Az engem nem érdekel. Más kém is van, tudod te is,
más kémet is küld ellenem.

THESZTÓR

Akkor hát?

THÉNEA

Öld meg ez idegen papot. És szabad vagy, esküszöm!

THESZTÓR

Ölni, mert erényes maradt?

THÉNEA

Ölni, mert megalázott.

THESZTÓR

Gondold ezt meg, asszonyom...

THÉNEA

Királynéd vagyok. Megölnöd vagy te pusztulsz el. Válassz, rabszolga.

THESZTÓR

Mit meg nem tehettek magatok,
fiaiatok háborúznak,
lányaitok messze innen,
csak mert szeszélyetek magas,
csak mert véretek megbetegedett,
csak mert férjed öreg és bogaras.

Milyen kisszerű itt minden,
ösztönötök főszerepben minden
más gondolat és ész előtt.

Lám a dráma mily silány lesz,
valamikor harcos hősök,
elvek, eszmék életek, haltak,
belső, fényes borzongásban
éltünk, s koponyánkban belül
földi istenek lakoztak
gyűlölöm a világtokat
gyűlölöm a harcaitok....

THÉNEA

Rabszolga! A szavad merész!

KARIA

Papot ölni? Belefér még...
ha elmehetek innen végre...

THÉNEA

Ki vagy te? Ki vagy te, mert hogy
nem rabszolga voltál mindig...

KARIA

Ember vagyok bilincsekben.
Elég ennyi, asszonyom.

(Karia jó)

KARIA

Nos, úrnőm az áldozat ennyi volt csak,
vagy szünet van?

THÉNEA

Mindent tudsz, mért alázol meg
te is, mint a bolond papod...
beszélj nyíltan.

KARIA

Áldozat magad lettél volna.

THÉNEA

Felkínáltam testem néki.

KARIA

S ő elrohant. Mert pap,
s mert hú fogadalmához.

THÉNEA

Ne hidd. Testem megigézte,
remegve állt itt előttem,
szeret engem, s az időben
hamar egymáséi leszünk,
meglátod még, öreg király!

KARIA

Én máshogyan értesültem...

THÉNEA

Férfi vagy, s csak azt látod,
mit a szemed megmutat.
Gyenge báb vagy, korcs teremtmény,
élj tovább, szeresd magad,
nem engedted élni soha, hát
halni engedsz, vén király?

(elfut sírva, Karia Thesztórhoz fordul)

KARIA

Megzavarta fejecskéjét
a csinos pap, s az álmai.
Thesztór meg kell mentenünk őt.
Fogd ez kicsi üveget.

THESZTÓR

Gyógyszer, király?

KARIA

Erős méreg.

THESZTÓR

A királynét...

KARIA

Hová gondolsz?
csak a papot, a papot öld meg vele.
Csempészd bele italába.

THESZTÓR

Ha elküldöd, többé soha
nem látja szigeted partjait.

KARIA

Nagyobb a vész, mint gondoltam,

a pap ingatag, s nem siet.
Thénea meg beleőrül,
de magad miatt tedd ezt meg.
Közel a szabadulásod,
s ha megölöd őt, elmehetsz.
Tudom, milyen fontos neked.

THESZTÓR

Szavad adod?

KARIA

Írásomat... itt szabaduló leveled,
aláírva, pecsételve.

THESZTÓR

Az írás...

KARIA

A pap legyen halott.
És örökre búcsúzunk.

THESZTÓR

Mily fiatal... és gyilkos is már...

KARIA

Kiről beszélsz?

THESZTÓR

A királyné... hisz miatta kell megölnöm
parancsodra a papot...

KARIA

Miatta hát... milyen lenne,
ha beteljesülne a vágyuk...
Hatalmam azt nem élné túl,
a népeim megvetnének,
mert asszonyom papot szeretett...

A bukásomat jelentené.

És ezt nem engedhetem.

Eredj, Thesztór, végezd dolgod.

10 .jelenet
Leukippé szobája

LEUKIPPÉ

Fényes ág, Pallasz Athéné
Segítséged hol marad?
Vagy egyszerűen úgy gondolod,
halandó, segítsd magad?
Furcsa érzés támadt bennem,
királynő révületében
láttam mást is, mint puszta vágyat,
szerencsétlen sorsú asszony,
közel éreztem magamhoz,
úgy éreztem ismerem őt,
fényes ág, Pallasz Athéné,
vezesd utam végleg innen,
avagy tárd fel már a titkot
sorsom vetett ide engem,
vagy a te akaratod?

(Érkezik Thesztór, itallal)

THESZTÓR

Imádkozol, uram, jöjjek később?

LEUKIPPÉ

Nem, jókor jössz.

THESZTÓR

Hozom az italod.

LEUKIPPÉ

Száraz sziget, forró, meleg.

Mentaital jól esik.

THESZTÓR

Hideg, hűvös mentaital.

(Leukippé kiissza, Thesztór indulna kifelé)

LEUKIPPÉ

Várj még szolga... kérdeznék.

THESZTÓR

Parancsolj velem.

LEUKIPPÉ

Keresek egy férfit régen,
apámat, aki elhagyott,
elhagyott, nővérem kereste
messze ment, s csak hírt hagyott,
hogyan király lett egy szigeten.
Azt hihettem, Karia az,

de kérdeztem az életét,
nem, Karia nem az apám,
és nem is tud felőle.

(Thesztór megdőbbenve áll)

THESZTÓR

Milyen apát?

LEUKIPPÉ

Te tán hallottál felőle... Gaiosz király,
Kréta mellől... őt keresem
évek óta.

THESZTÓR

Gaiosz király... Kréta mellől...
hisz annak csak lánya volt...

LEUKIPPÉ

Hallottál apámról?

THESZTÓR

Lánya... kettő lánya volt...!

LEUKIPPÉ

Én vagyok a fiatalabb.

(Leveti a köpenyt, ott áll női valójában)

THESZTÓR

Jaj, irgalmas istenek!

LEUKIPPÉ

Leukippé vagyok, szólj hát,
tudsz-e Gaioszról bizonyost?

THESZTÓR

Leukippé... drága lányom...

LEUKIPPÉ

Lányod? Neked?

THESZTÓR

Kishúgodat kerestem, és
hajóm harcba keveredett...

títkoltam a származásom, így hagyták meg életem...

LEUKIPPÉ

Te? Hisz Gaiosz üzent,
királya egy szép szigetnek...

THESZTÓR

Nyugtatni akartalak csak... és visszatérni hamarost...
nővéredre nem leltem hát, most a harcot feladom...

hisz itt vagy te... mily szép nő lettél...

Leukippé... gyermekem...

LEUKIPPÉ

Anyám halott, szigetünkön
bizton ül a nyugalom... segíték, keressük együtt
másik lányodat...

THESZTÓR

Jaj, Leukippé... gyermekem...

LEUKIPPÉ

Fárad, nehezül a szemem... mi van velem...

THESZTÓR

Semmi, elnyomott a meleg...

aludni kell, gyermekem...

LEUKIPPÉ

Fejem forró... aludnom kell...

THESZTÓR

Ne törődj most semmivel... aludj csak a karjaimban...

LEUKIPPÉ

Apám... hát... megtaláltalak...

THESZTÓR

Megtaláltál, gyermekem... most csak aludj... hívok ide... méltó társakat
neked... Hüpnosz, hol vagy... ébredj, siess, lányom alszik, ringatom...
gyermekkarú álomisten... jöjj, tedd könnyebbé a véget, bocsáss álmat szép
szemére, az utolsót szép szemére, ha már nem ébred föl sosem...

(Hüpnosz megjelenik)

HÜPNOSZ

Utolsó álma életem.

THESZTÓR

Látod, milyen szép leány lett... haja omlik, bőre ragyog... ilyen képet
festenek csillagképre angyalok...

HÜPNOSZ

Zuhan már le álmaiba...

THESZTÓR

És most látod? Mosolyog...

HÜPNOSZ

Gyermeket lát, önvalóját... és fölötte egy férfiarcot...

THESZTÓR

Én vagyok az, én vagyok! Az apja...

HÜPNOSZ

Most zuhan.

THESZTÓR

Ne még.

HÜPNOSZ

Kiért végre a mezőre...

THESZTÓR

Mezőre?

HÜPNOSZ

Álomrétre, ott szalad,
szemben örök pirkadat,
nevetve fut virágok közt,
társak jönnek, ifjak, vének...
és egy asszony az árnyékban...
kitárt karral várja lányod,
Leukippé, mondja neki....
megtalálta a boldogságot.

(Hüpnosz eltűnik)

THESZTÓR

Megtalálta a boldogságot...
Átkozott föld! Rossz istenek...
Büntelent büntettetek meg!

11. kép
Karia palotája. Karia, Thénea

KARIA

Megbocsátom bűnös vágyad,
borítsunk a múltra leplet.
És a sziget ünnepére
Tiszta kézzel vezethetlek.

THÉNEA

Nem leszek már, aki voltam,
Karia király, nem szeretlek.

KARIA

Elég nekem hálád s tested.

THÉNEA

Mivé lettem én melletted?
Hogy folytassam, kivel, merre?

KARIA

Élvezd a szigetünnepet,
és ne gondolj most semmi másra.

THÉNEA

Hálám elmúlt, bár hagytál volna
a tengerparton pusztulni el...

KARIA

Meggyógyulsz majd, szép Thénea,
pár hét, s mindent elfeledsz,
minden olyan lesz, mint régen...

THÉNEA

Semmi sem lesz már olyan.

KARIA

Hallod kint a zenészeket?
Készülnek az ünnepünkre,
virágkoszorú fejedre,
virágfüzér vad öledre
Élvezd a táncot, kedvesem...
Élvezd velem...

(megjelenik Thesztór)

THESZTÓR

Nem lesz ünnep! Semmi sem lesz!

KARIA

Feladatod elvégezted?

THESZTÓR

Ó igen, azt elvégeztem!
Azt örökké elvégeztem,

de van más is, más feladat...

KARIA

Eszelős vagy... menj ki innen...

THESZTÓR

Ő az oka, ő mindennek...

Király-szuka Thénea!

Nézd ki az, ki fekszik ottan, tudod, ki az?

THÉNEA

Halott a pap.

KARIA

Elvégezted dolgodat.

THESZTÓR *(eszelősen)*

Ó, elvégeztem, igen! Elvégeztem két kezemmel!

Tudod, ki volt nekem a pap?!

THÉNEA

Szolgát hívass...

THESZTÓR

Ne merészed! Lányom halott,

te ölted meg,

buja vágyad, eszmélésed,

hová vitte őt, hová?!

THÉNEA

Lányod, mondod? Milyen lányod?

THESZTÓR

Ő volt a pap... lányom volt ő nekem...

KARIA

Térj magadhoz, megmérgezted...

itt a szabaduló leveled...

THESZTÓR

Nem szabadulok már soha...

ő az oka! ő az oka!

(Váratlanul tört ránt elő, és Théneába szúrja)

THESZTÓR

Leukippé lányoméért most,

életeddel te fizetsz!

KARIA

Gyilkos... őrség...

THÉNEA

Ne hívj őrt most... halott leszek...

boldog halott...

Megérdemlem a tördőfést,

vak voltam a szerelmemben

megölettem egy lányát atyjának,

bocsássanak meg az istenek,
és te is, Thesztór, bocsáss meg nekem...
De a gyűrűt, Karia,
add a gyűrűt, anyám ékét,
azt szorítom, míg meghalok.

KARIA

Ó a gyűrű! Itt van, tessék!
(Átadja a gyűrűt, Thesztór megbabonázva nézi)

THESZTÓR

Istenem, ez az övé! Feleségem gyűrűje!

KARIA

Eszelős vagy...

THÉNEA

Feleségedé ez... mondod?

KARIA

Én csináltattam neki... nincsen
ilyen gyűrű máshol... Gaiosz vagyok, ki egykor
hajótörésben lányát vesztette el,
lányát, ki még karon ülő... te nem lehetsz
az! Nem lehetsz az!
Nem lehetsz te a lányom...

KARIA

Gaiosz?

THESZTÓR

A lányom... a kislányom... az nem lehet!

KARIA

Lehet. Tudd meg, nem királylány,
én a parton találtam meg
s megszerettem, felneveltem,
magam öreg örömére.
Hogy honnan jött, nem tudta ő,
és nem tudtam én sem...
itt e gyűrű... ott találta...

THESZTÓR

Ez az anyja gyűrűje...

THÉNEA

Megtaláltál hát, apám...
és megtaláltam nővéremet...
örülj, hisz megleltük egymást...
(Hátrahanyatlík)

THESZTÓR

E nap hány halált kér még belőlem?!

KARIA

Lányod halott, Gaiosz
elég büntetés ez neked.

THESZTÓR

Nem elég még! Egész világomnak,
mindennek el kell múltnia!

Veled megyek, várj meg
engem, várj meg lányom, Thénea!

*(Magába döfi a kést, Thénea mellé esik,
utolsó erejével átöleli, magához szorítja a lányt)*

KARIA

Hüpnosz, szigetünk lakója,
hol vagy most, lásd híveid
elpusztultak!

(Hüpnosz megjelenik, de Karia elélép, neki mondja)

KARIA

Ők azt hitték, te létezel,
gyermekkarú álomisten,
bolond, örült álmodozók
mivé lettek a kezekben,
láthatod most, ha létezel...

Hol vagy Hüpnosz... ugye, sehol?

Jaj, ha az álmok valóra válnak.

Elpusztul a való világ, látod, Hüpnosz?

HÜPNOSZ

Nem látsz, és nem hallasz engem,
élted boldog s értelmetlen.

KARIA

Fel új szeretőt, fiatal hitvest
keresetek most még nekem,
van még hátra kicsi időm,
csak a hajnalt ölelhetem!

Nem élhetek egyedül már
nekem ilyen lányt keresetek, ki hasonlít
Théneára, vagy elpusztulok, elveszek!

Jaj, Thénea, téged szerettelek,
és nem szerettem álmaidat,
ezért vettek el az istenek....

De nem! Nincs vége a komédiának!

Nem lehet!

A holtakat vigyétek ki,
kérek fiatal életet!

*(Kisiet, Hüpnosz az egymást átölelő
halott Thénea és Thesztór fölé áll)*

HÜPNOSZ

Álmodjatok. Amíg lehet.

(letakarja őket)

HÜPNOSZ

Hosszú hajókon jön érted az álom.

Ébredés a léted, léted a halálom.

Ki mondta, álmodsz-e, ha ébren hiszed
magad, életnek álmaid,
és álmodat létezőnek?

Te, ki ember vagy, s magasra törsz,
magasra álmaidban jutsz-e el,
vagy a valóságos célod az erős,
és álmodat pusztá kedvtelésnek
gondolod csak?

Van-e különbség a két part között,
és választani mersz-e új vizeken?

Álmod a léted, léted az álmod,
nem hisz már neked senki sem,
csak az, ki megéli, újra éli az álmot.

Álmodik a föld is, és tarka álmában
Vulkánokon köpköd, szuszog lent a mély.

Ég, lobog földtestében az álom,
gyenge árnyéka vagy te, kétlábú lény.

Álomnak hiszed a halált is,
mert végtelenségét nem bírod el.

S halálod az égbe képzeled,
miként az álmot, mert az ég is végtelen,
és mert nem érted, nem hiszed el.

Égbe helyezed halálod, mint két végtelent,
pedig benned lehet magadhoz a kulcs.

Van más is? Nem csak magad? Nem csak
benned van minden, mit körötte látsz,
és kívül nincs senki, nem képzelgés-e
a valóság, és nem te vagy-e igaz,

és mi vagy te? Jéggé dermedt álom,
értelmetlenül nyílt virág kiszáradt pusztaságon:

ez vagy te, és én élek csak, ki valószínűtlen
ülök a feledés folyója mellett, és vigaszt,
álmot nyújtok neked. Vagy valóságot?

Mikor tudod meg? Mikor fogod föl?

Ki irányít téged, az álmod vagy a léted?

Mit irányítasz, ha a lényeket nem érted?

Ha a végtelent nem érted? Mire való vagy

álom nélkül, és az álom nélküled? Van álom
nélküled, lehet-e álom ott, hol ember nincs?
Bizony lehet. Álom nélküled – maga az isten,
és hiába könyörögsz, az isten álma
befogadni nem fog soha.
Mert nem te álmodsz: isten álmodik
veled, és hiteti el az álommal veled a
létedet.
Hát hidd, hogy álmodol, és űzd csak tovább
az életnek nevezett makacs komédiát!

-vége-